

Een leven vol verhalen, reizen, geschiedenis en bridge

Interview op 21 juni, een snikhete dag in de Amsterdamse Jordaan

Op een zonovergoten vrijdagmiddag in juni, wanneer zelfs de Amsterdamse Jordaan even stilvalt onder de hitte, bel ik aan bij Treesje Ruhe (1936). Een bekend gezicht in onze bridgeclub vriendelijk, scherp, bescheiden, maar altijd met een twinkeling in haar ogen. Terwijl de zon op de stoepen brandt en haar partner Robert even op pad is om boodschappen te doen, ontvouwt zich een bijzonder gesprek aan haar keukentafel. Over jeugd en oorlog, over studeren en moeder zijn, over reizen, lesgeven en... bridge, natuurlijk.

1. Een Brabants begin

Treesje werd geboren in 1936 in Hilvarenbeek, een pittoresk Brabants dorpje vlak bij Tilburg. Haar vader, een geboren Amsterdammer, kwam er eigenlijk per ongeluk terecht als huisarts en bleef. Treesje groeide op als oudste van acht kinderen in een katholiek gezin waar het geloof, het dorpse leven en huiselijke warmte hand in hand gingen.

‘Sommige dingen in het leven lopen nu eenmaal zo. Mijn vader wilde eigenlijk niet in Brabant blijven, maar hij werd verliefd op het dorp en op het leven daar.’

2. Oorlog in het dorp

Treesjes vroegste herinnering is het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog. Ze was vier jaar oud in 1940 en herinnert zich levendig hoe het Nederlandse leger, dat de Peel-Raamstelling moest verdedigen, plotseling door het dorp marcheerde maar niet richting het front.

‘Ze kwamen terug. Ze zeiden: “Wat er nu aankomt, daar kunnen wij niet tegenop. We gaan naar huis.” Dat maakte enorme indruk. Grote, vermoeide mannen met angst in hun ogen. Toen wist iedereen in het dorp: dit wordt serieus.’

Hilvarenbeek bleef relatief veilig, en Treesjes familie genoot mede dankzij haar vaders beroep een zekere voorspoed.

‘De boeren brachten ons van alles: vlees van de slacht, verse melk, groente. We hadden zelfs zoveel dat we voedselpakketten naar Amsterdam stuurden, naar familieleden die het daar veel zwaarder hadden.’

Ondanks de oorlog kreeg Treesje gewoon les, dankzij de daadkracht van haar moeder.

‘Mijn moeder wilde niet dat we achterbleven. Dus nodigde ze de juf uit. Ik heb mijn zes basisschooljaren grotendeels thuis gevolgd, aan de eettafel, samen met wat buurkinderen.’

3. Kostschool en studeren in Amsterdam

Na de oorlog ging Treesje naar een katholiek gymnasium op een pensionaat in Amersfoort. Acht jaar zat ze daar – inclusief een voorbereidend jaar en een keer blijven zitten.

‘Mijn ouders besloten het. Er werd niks gevraagd. Dat hoorde toen zo.’

Daarna volgde de Universiteit van Amsterdam, waar ze geschiedenis ging studeren aan de Gemeente Universiteit (nu UvA).

‘Mijn ouders hadden zelf in Amsterdam gestudeerd, zongen onderweg in de auto studentenliedjes. Ze maakten het zó leuk, dat ik niet kon wachten.’

Treesje werd actief in de katholieke studentenvereniging Sanctus Thomas Aquinas en zat zelfs in het bestuur. Geloof speelde nog een grote rol.

‘In het begin ging ik nog iedere zondag naar de kerk. Het was ook een manier om mensen te leren kennen. En daarna samen koffiedrinken, of een terrasje. Dat hoorde erbij.’

4. Een jaar in Wenen – en de liefde

Dankzij een beurs bracht Treesje een jaar door aan de universiteit van Wenen, voor haar scriptieonderzoek. Een vormende tijd, vol cultuur, avontuur en vriendschappen – en ook een beginnetje van de liefde.

‘Een Nederlandse jongen met wie ik al contact had, kwam me daar opzoeken. En dat is uiteindelijk mijn man geworden.’

Na haar afstuderen trouwde ze, maar niet voor ze netjes haar doctoraal had afgerond.

‘Ik vond dat ik eerst zelf iets moest afronden. Dat vond hij gelukkig ook.’

5. Voor de klas – met passie

In de jaren '60 begon Treesje als geschiedenisdocent in Hilversum. In een tijd van docententekort kon ze vrijwel direct aan de slag. Ze gaf decennialang les aan middelbare scholieren tot haar pensioen. Maar niet zonder wending.

‘Op een gegeven moment dacht ik: ik wil iets anders. En toen kwam mijn rector met een plan om een internationale afdeling op te zetten.’

Ze werd naar Engeland gestuurd om kennis te maken met het International Baccalaureaat-programma. Daarna gaf ze les aan leerlingen uit de hele wereld.

‘Je moest echt loskomen van het Nederlandse perspectief. Kinderen uit Ethiopië of de Filipijnen hebben hele andere achtergronden daar moet je rekening mee houden.’

Het vak werd er alleen maar boeiender door.

‘Geschiedenis is overal met elkaar verbonden. Ik vond het geweldig om al die verbanden te leggen, en om leerlingen daarin mee te nemen.’

6. Een buitenlands avontuur en een onverwacht tweede leven

Na haar pensionering werkte Treesje nog enkele maanden op een middelbare school in Johannesburg, Zuid-Afrika, als plaatsvervangend directeur. De school in Hilversum had deze Zuid-Afrikaanse school geadopteerd om te helpen bij het ontwikkelen van een tweetalig curriculum – Afrikaans én Engels – met als voorwaarde dat er ook leerlingen uit het nabijgelegen Soweto werden opgenomen.

‘Het was een ongelooflijke ervaring. De context, de verhalen van die jongeren, de hoop en de uitdagingen – het was heel intens, maar ik ben dankbaar dat ik dat nog heb kunnen doen.’

Eenmaal terug in Amsterdam viel Treesje ’s oog op een krantenartikel over de koffie- en theewinkel Geels in de Warmoesstraat. De winkel, een rijksmonument in oude stijl, werd aangeprezen aan toeristen van cruiseschepen. De eigenaar zocht iemand om museumbezoekers op de bovenverdieping met een unieke collectie koffiepotten te ontvangen, zodat het personeel zich kon richten op de verkoop.

‘Ik reageerde, werd aangenomen, en heb daar met veel plezier gewerkt. In de stille uren heb ik de verzameling koffiepotten gecatalogiseerd zoals dat gebruikelijk is in musea.’

Ze ging zelfs met de heer Geels op pad als hij hoorde dat er ergens een soortgelijke zaak werd opgeheven, op zoek naar aanwinsten voor het museum. Toen de opvolgers de winkel en collectie verhuisden en Amsterdam verlieten, verloor Treesje het contact – maar de herinnering aan die onverwachte tweede carrière bleef.

7. Het moederschap en opnieuw beginnen

Treesje kreeg drie dochters, en hoewel het huwelijk uiteindelijk eindigde in een scheiding, is dat nooit een breuk geweest in haar gezinsleven.

‘Mijn kinderen waren al twintigers. Ze zagen het aankomen. Het was moeilijk, maar nodig.’

Ze bleef zelfstandig wonen, kocht haar huis in de Jordaan, en vond steun bij vriendinnen. En toen, tijdens een excursie voor geschiedenisdocenten naar China, ontmoette ze Robert.

‘We zaten samen in de bus, en iemand had me al gewaarschuwd: “Oh, die Robert, die gaat vast ook mee.” En ja hoor – sindsdien zijn we niet meer gestopt met praten.’

Robert is haar steun en toeverlaat. Hij kookt, haalt haar op bij de club, en geniet van hun leven samen.

'Hij kookt geweldig. Stampotten, Indonesisch, alles. En hij vindt het nog leuk ook!'

8. Bridge – een tweede liefde

Bridge is iets dat Treesje van huis uit meekreeg.

'Mijn moeders familie zat in Nederlands-Indië, daar hoorde bridge bij het leven. Ik kan me niet herinneren dat ik niet kon bridgen.'

Na haar pensionering nam ze samen met een vriendin les bij René Zwaan en sloot zich aan bij de bridgeclub 'De Looier'. Inmiddels is ze een vertrouwd gezicht in de club aan het Bilderdijkpark.

'De sfeer is fantastisch. Vriendelijk, sociaal, goed georganiseerd. Als iemand geen partner heeft, wordt actief gezocht naar een oplossing. Daar mogen we echt trots op zijn.'

Ze speelt nu onder andere met Anne Lammers en met Tijme Jonkman.

9. Hoogtepunten en dankbaarheid

Als ik haar vraag naar de hoogtepunten van haar leven, antwoordt ze rustig maar vastberaden:

'Mijn studententijd. De geboorte van mijn kinderen. De internationale school. Robert. En natuurlijk bridge.'

Ze reist nog steeds, al is het nu wat dichterbij huis. Zuid-Limburg, een weekendje weg. Maar ook gewoon: langs de gracht lopen, terug van de club.

'Dat is al genoeg. Het leven hoeft niet groots te zijn om groots te voelen.'

10. En tot slot...

Treesje Ruhe is niet zomaar een lid van onze bridgeclub. Ze is een vrouw die met open ogen en een warm hart door het leven gaat. Een levenslange leerlinge én lerares, een liefhebber van verhalen, geschiedenis, mensen... en van stampot.

Dank je, Treesje, voor dit mooie gesprek op een snikhete dag in de Jordaan.

